

Clare Pooley

KLOKAN

poprask

v klubu seniorů

Copyright © Quilson Ltd 2024
Translation © Jaroslav Žerávek, 2025
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu HOW TO AGE
DISGRACEFULLY
vydaného v roce 2024
nakladatelstvím Bantam, an imprint of Transworld
Publishers,
přeložil Jaroslav Žerávek
Redakce Jana Pleskotová
Grafická úprava obálky Aneta Cikánová
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2025
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-482-3

*Mé matce Janet (80) a mé dceři Matildě (15).
Dokazují, že neuvěřitelné, inspirující ženy
se objevují v každém věku.*

*Pokojně nevcházej do dobré tmy,
stáří má vzplát, když se mu den sklání;
běsni a zuř, když se tvé tělo tmí.*

DYLAN THOMAS
(v překladu Pavla Šruta)

Prolog

Policejní strážmistryně Penny Rogersová jela s houkající sirénou a blikajícími světly několik kilometrů přímo za nárazníkem minibusu, než konečně sjel na krajnici dálnice. Copak jsou úplně hluchí a slepí? Když přistoupila k vozidlu a spatřila nesourodou skupinku lidí, kteří na ni zírali přes špinavá okna, napadlo ji, že možná skutečně jsou. Nejméně polovina cestujících vypadala, že je jim hodně přes sedmdesát, a několika z nich – což bylo bizarní – zase nebylo ani pět let.

Hydraulické dveře minibusu se s neochotným zavrzáním a třeskem otevřely a na sedadle řidiče se objevila zarudlá a mírně zpocená žena ve středních letech.

„Proč vám trvalo tak dlouho, než jste zastavili?“ zeptala se Penny, když nastupovala, a ani se nesnažila zakrýt své podráždění.

„Moc se omlouvám, paní policistko. Hledala jsem benzínku na další naléhavou přestávku na toaletu. Ani nevíte, kolik jich s touhle partou potřebujeme.“ Žena trhla hlavou směrem k pasažérům, kteří na Penny zírali se znepokojivou, mlčenlivou intenzitou.

K surrealitě celé scény přispělo i to, že tři z dětí byly převlečené za policisty. Dělají si snad legraci?

„Upřímně řečeno je zázrak, že se někam dostaneme,“ pokračovala řidička. „Takže zpočátku, když jste začala blikat všemi těmi světly a auta nám začala uhýbat z cesty, jsem si říkala, že nám třeba děláte užitečný doprovod. Ale pak mi došlo, že jste nemohla vědět o stavu Kyliiny plínky ani o Rubyině slabém močáku, a navíc jste byla dost neodbytná, takže jsem usoudila, že nejlepší bude zastavit.“

„Myslím, že takové citlivé a osobní lékařské informace nesmíš bez dovolení sdělovat, Lydie. Nebo bez soudního

příkazu. Má příkaz?“ nadhodila drobná, ale zarputile se tvářící dáma, která, jak Penny usoudila, musí být Ruby.

„Nejela jsem moc rychle, že ne?“ pokračovala řidička.

„Ne. Vlastně jste jela až nebezpečně pomalu. Jenže nás požádali, abychom tohle vozidlo zadrželi. Domnívám se, že někoho v tomhle minibusu hledá policie kvůli výslechu,“ vysvětlovala Penny.

Z řidiččiných tváří se vytratila barva a žena si otřela ruce o stehna. Na bleděmodrých džínách zůstaly slabé stopy potu. Pak se pevně chytla za kolena a polkla.

„Ach bože,“ řekla. „Vznáší obvinění? Napadlo mě, že to udělá. Prostě mi ruplo v bedně. Po dvaceti letech pohrdavých poznámek, kritiky nebo – což je ještě horší – naprostého přehlížení a ignorování jsem toho měla dost. I když uznávám, že jsem si za to částečně mohla sama.“

„Ty za to nemůžeš, Lydie,“ proneslo několik pasažérů unisono unaveným tónem často opakované mantry.

Řidička si jich nevšímalá, vytáhla z rukávu kapesník a setřela si jím drobné krůpěje, které jí vyrazily na čele.

„Ta prezentace byla poslední kapka – ta, kterou přetekl pohár, abych tak řekla,“ zajíkla se. „Zatknete mě? Co si proboha pomyslí holky? Jejich vlastní matka, sprostá kriminálnice...“

Penny pohlédla na okopírovanou fotku, kterou držela v ruce, a pak zpátky na řidičku, jež teď skrápěla slzami koženku volantu a ničila si oční make-up. Přemýšlela, co mohla tahle nanejdvůh nepravděpodobná pachatelka provést, ale neměla čas ani energii to zjišťovat. Popošla několik kroků uličkou a prohlížela si tváře cestujících po obou stranách minibusu.

„Lydie, zlatíčko,“ oslovil brečící řidičku nesmírně starý muž sedící v polovině vozidla. „Myslím, že tebe nehledají. Jdou po mně. Víte, po všech těch letech je to skoro úleva. Nejspíš se z toho stala závislost. Ale aby to vyvolalo stejné vzrušení, musel jsem dávat všanc stále víc. Měl jsem zůstat

u binga, jako každý druhý důchodce. Myslím, že jediný způsob, jak jsem mohl přestat, bylo nechat se sbalit. A teď se zdá, že ten čas nadešel. Tak do toho.“

Muž se začal zvedat, ruce držel před sebou a čekal, až mu Penny nasadí pouta. Na sedadle vedle něj tvrdě spal blondatý andělíček, špatně padnoucí policejní přilba mu padala přes obličej. Rukama objímal nějakého psího veterána neznámé rasy. Chlapec jako by vycítil, jaké drama se kolem něj odehrává, otevřel oči a zděšeně se zadíval na Penny.

„VŠECHNO SCHOVAT! JE TO ŠTÁRA, KURVA!“ vykřikl a probudil psa, jehož štěkot, jak se ukázalo, předčil všechna očekávání. Penny v šoku o několik kroků ucouvla. Celý minibus propukl v potlesk.

„Drž zobák, Maggie Thatcherová!“ ozvala se nějaká stará paní vzadu, která zjevně trpěla demencí a neměla ponětí, kdo je současná premiérka, ani že není v tomhle minibusu.

„Bravo, Lucky! Věděli jsme, že to dokážeš!“ řekl muž, jehož očekávané zatčení bylo přerušeno. Pak si všiml výrazu v Pennyině obličejí a dodal: „Promiňte. To jen, že to jsou první slova, která jsme ho kdy slyšeli říct, a to je mu skoro pět. Očividně nešlo o ideální volbu slovní zásoby. Lepší by bylo, kdyby začal třeba ‚dobrý den‘ nebo ‚děkuji‘, ale co už. Člověk pracuje s tím, co mu je dáno.“

„Co tím myslel – všechno schovat?“ zeptala se Penny a třela si čelo, za nímž cítila rostoucí bolest hlavy, umocněnou panáky tequily, které vypila předešlého večera na hospodském kvízu. Příště nechá Metropolitní policii, ať si to řeší sama.

„Kdo ví, děvče. Luckyho minulost je tak trochu černá skříňka. Je to to nejnevhodnější pojmenované dítě, jaké si dovedete představit,“ řekl starý muž. „Každopádně neměl na mysli mě. Na palubě tohoto vozu se nenachází nic z mých nečestně nabytých statků. Tedy alespoň ne mnoho.“

„Tak hele,“ povzdychla si Penny. „Nemám ponětí, co jste dělal, a upřímně řečeno si nejsem jistá, jestli to chci vědět, ale o vás mi nejde. Ani o ni,“ kývla ke stále plačící řidičce.

„Poslala vás sociálka?“ ozval se ze zadní části minibusu dospívající chlapec, který měl na klíně rozkošné dítě – podle podoby to musela být jeho mladší sestra. „Upřímně, neměl jsem na vybranou a přísahám, že už to nikdy, nikdy neudělám.“

„Jestli jste tady jménem rady, tak jim řekněte, že to není trestný čin, ale umění. Je to jen banda filištínů, kteří tomu ani zbla nerozumí,“ prohlásila žena, o níž si Penny myslela, že je Ruby. Byla téměř celá zakrytá objemnou hromadou pestrobarevného plení.

Penny tepalo ve spáncích stále silněji. Cítila, jak se bolest hlavy stupňuje a tlačí jí na lebku.

„No, já už k výsledku znovu nepůjdu,“ dodala další stará dáma s blankytně modrými vlasy, díky nimž její hlava nápadně připomínala policejní maják. „Kolikrát vám mám opakovat, že všichni zemřeli přirozenou smrtí? Já mám prostě mimořádnou smůlu na manžely.“

„Ne takovou smůlu jako oni,“ zamumlal stařík.

„PŘESTAŇTE SE VŠICHNI ZPOVÍDAT!“ vykřikla Penny. Zvedla okopírovanou fotku a před všemi s ní zamávala. „TOHLE je ten člověk, kterého hledám.“

Všichni ztichli. Téměř jako jeden muž se otočili a zadívali se na sedadlo bezprostředně za řidičem. Na prázdné sedadlo. Pak se obrátili k otevřeným dveřím minibusu a dálnici vedoucí vedle.

Penny se také otočila. Provoz se zpomalil téměř do ploužení, jako vždy když řidiči spatřili hlídkový vůz. Mysleli si snad, že policie netuší, že tak opatrně obvykle nikdo z nich nejezdí?

Ozvalo se zatroubení nějakého auta, dlouhé a rozzlobené, a bylo zřejmé proč.

Koho by napadlo, že někdo tak starý dokáže tak mrštně přeskocit středová svodidla?

O tři měsíce dříve

Daphne

„Tak jak oslavíme moje sedmdesátiny?“ zeptala se Daphne Jacka. Což bylo samozřejmě absurdní, protože Jack už patnáct let nemohl odpovědět.

Daphne si pravidelně povídala nejen s Jackem, ale také se svými pokojovými rostlinami a s lidmi na fotografiích rozmístěných po bytě a často pokřikovala na herce a moderátory v televizi. Se sousedy však nemluvila. Nikdy. Pokud se nevyskytl nějaký naléhavý administrativní problém, jako například nedávné vymalování „společných částí“ domu.

„Společné části?“ řekla Jackovi rozhořčeně a zamávala ke stropu dopisem od domovní správy. „Co je to za označení? To zní jako něco, co by člověk hledal v druhořadém bordelu.“

Ale i když se Daphne vyhýbala stykům s ostatními obyvateli – nebo vlastně s kýmkoli –, věděla toho o nich spoustu. Mohla by tvrdit, že se jí líbí pocit sounáležitosti s komunitou, který jí to dává, ale ve skutečnosti se jí zamlouvala moc, již jí informační nepoměr přinášel. Když o někom víte víc než on o vás, získáváte nad ním kontrolu. A díky tomu se cítíte v bezpečí.

Zdrojem informací pro Daphne byla webová stránka OurNeighbours.com, na niž narazila asi před rokem a kde si lidé vyměňovali názory na problémy s bydlením. Zdálo se, že do podskupiny, která pokrývala jejich část Hammersmithu, se přihlásilo mimořádné množství místních obyvatel, a ona zjistila, že když se k nim přidá, může skrytě číhat a odposlouchávat vyhraněné názory všech, aniž by se přitom musela přihlásit.

Každé ráno, zatímco jedla toust s marmeládou, prolétla Daphne nejnovější příspěvky, sledovala na záběrech z bezpečnostních kamer, jak se lidem kradou ze zápraží balíčky z Amazonu, četla vášnivé debaty o zklidňování dopravy a rezidenčním parkování nebo se dívala na příšerné, nevkusné a často rozbité věci, které lidé dávali na prodej a očekávali, že za ně nějaký blázen zaplatí slušné peníze.

Včera ráno se vedla hádka o městských liškách. Byly to kámošky, kterým bychom měli nechávat na zahradách potravu, nebo prašivá havěť, co šíří nemoci a působí škody? Debata jako vždy rychle přešla z rozumné a odměřené roviny do potyčky, jejímž výsledkem bylo to, že jeden z místních vyhrožoval, že zavolá policii a organizaci pro ochranu zvířat, a druhý se nabídl, že sousedce vysype na zahradu liščí trus, aby zjistila, jak by se jí to líbilo. Nakonec poté, co bylo několik příspěvateľů z nějakého důvodu nesprávně označeno jako „Karen“, správce celé vlákno ze stránek odstranil a všichni se vrátili k diskusi o svozu odpadků.

Daphne načetla stránky a snažila se přitom nenadrobit na klávesnici. Co ji čeká v narozeninové ráno?

Dnešní diskuse byla překvapivě a protivně vlídná. Uklízečka, shánějící práci, žena, která hledala radu, jak vytáhnout snubní prsten z odtokového kolena kuchyňského dřezu, a někdo, kdo prodával jídelní stůl a židle lidem, u nichž bylo velmi nepravděpodobné, že by vlastnili jídelnu. Protože Daphne měla jako druhou nejoblíbenější webovou stránku Rightmove.co.uk, věnovanou stěhování a bydlení obecně, věděla, že každou zdejší jídelnu už někdo dávno přeměnil na domácí kancelář, posilovnu nebo „mediální centrum“. Zajímalo ji, co může člověk dělat v mediálním centru. Vyvolávat duchy? Meditovat? Kdo ví?

Dál procházela nejnovější příspěvky, ale zjišťovala, že se nedokáže soustředit. Je jí sedmdesát, říkala si. Sedmdesát. Opravdu jí může být tolik let? Rozhodně se na to necítila,

a ještě tomu nedokázala uvěřit. Jak k tomu proboha přišla? Kam se poděl všechen ten čas?

Daphne nečekala, že se v téhle životní etapě ocitne zrovna tady. Spíš si představovala, že své stáří stráví obklopená milujícími přáteli a rodinou. No, možná ne milujícími přáteli a rodinou, ale alespoň skupinou známých lidí, které spojuje minulost, genetika nebo společné finance a nemovitosti. A přesto tu byla úplně sama, slídila po sousedech a mluvila se svými kytkami. Kromě juky, které nikdy tak úplně nedůvěřovala.

Byt měla, pravda, nádherný. S výhledem na majestátní, klikatící se Temži, s Hammersmithským mostem po pravici, Putneyským mostem po levici a impozantním, lososově růžovým, terakotou obloženým skladištěm nábytku Harrods na protějším břehu. Ale zatímco zpočátku se tu cítila v bezpečí – jako v kokonu – postupně se z bytu stalo vězení, byt luxusní. Od té doby, co se sem před patnácti lety nastěhovala, se odvážila vycházet ven jen jednou nebo dvakrát týdně, aby nakoupila potraviny, a v poslední době měla pocit, že se stěny kolem ní svírají a časem ji spolu s veškerým nábytkem stlačí do malé krychle.

Možná nastal čas, ať už to bude mít jakékoli následky, znovu se začlenit do světa, najít si přátele. Nebo alespoň nějaké známé. A který den může být pro začátek lepší než její narozeniny?

Problém byl v tom, že Daphne vlastně neměla ostatní lidi moc ráda, a už vůbec netušila, jak se v dospělosti získávají přátelé. Nemohli jste přece někoho požádat, aby si s vámi zaskákal panáka nebo mu nabídnout citronový bonbon. Pravděpodobně by vás nahlásili úřadům nebo pomluvili na OurNeighbours.com.

Daphne potřebovala plán, což by neměl být problém, protože koneckonců byla jedním z nejlepších stratégů, jaké znala. S otevřenými fixy v ruce trávila s Jackem hodiny postáváním před důmyslně rozkreslenými blokovými schématy, zkoumali je ze všech úhlů, přidávali do nich možnosti,

nepředvídané události, náhradní řešení, pojistky. Zátěžové testy, pak překreslování, až jí jména, místa, časy, kódová slova, šipky a symboly pronikaly do snů, vířily a spojovaly se do alternativních vzorců, které někdy přinesly zvrát.

Tehdy asi Jacka milovala nejvíc, za těch dlouhých večerů, kdy mu předeštlá nápad a on se ho chytil, lehce ho přetvořil a vrátil zpátky, a takhle to pokračovalo, dokud spolu nevytvořili něco velkolepého.

Dokázala by to bez něj?

Samozřejmě že ano! Vždycky byla tím skutečným mozkiem celé operace. Ne že by to Jack nebo kdokoli jiný přiznal. A tohle přece v žádném případě není složitý projekt. Udělat si pár přátel. To by zvládlo i pětileté dítě!

Daphne si z věšáku u vstupních dveří stáhla kabát a kabelku. Koupí si tabuli a barevné fixy. Pak vypracuje plán.

Art

Art Andrews vždycky první pondělí v měsíci volal svému agentovi, ale posledních pár měsíců byl jeho agent jaksi podezřele nedostupný. Podle jeho úzkostlivě ochranné asistentky byl na důležité schůzce, někde na natáčení nebo hrál golf, a navzdory jejímu ujišťování se Artovi neozval. Dokonce i svému praktickému lékaři se Art dovolal snáz.

Art začínal mít podezření, že se mu Jaspas záměrně vyhýbá. Jestli se nepletl, moderně se tomu říkalo „ghosting“. Asi před čtyřiceti lety byl jedním z Jasparových prvních klientů, ale celou svou kariéru spíš „odpočíval“ než hrál, takže se nikdy nedostal na přední příčky agentova seznamu priorit. A teď to vypadalo, že z toho seznamu už vypadl definitivně.

Nějakou dobu se Art uplatnil v rolích nevrlých starců na vozíčku a obětí infarktu či mrtvice v televizních seriálech z nemocničního prostředí. Poměrně proslulý se stal také

díky své mimořádné přesvědčivosti při ztvárnění Alzheimerovy choroby v pozdním stádiu. Kolik herců dokáže na požádání realisticky slintat?

Pokud už Art dostal nabídku na roli, málokdy se stalo, že by na konci epizody ještě žil. Při více než jedné příležitosti ho blízký člen rodiny udusil polštářem. Někdy nebyl naživu ani na začátku epizody. Strávil mnoho hodin hraním mrtvoly, nad kterou se sourozenci hádají o dědictví, zatímco on se zoufale snažil nekýchat. Při své poslední práci byl jedním z Bílých chodců ve spin-offu *Hry o trůny* a musel se jen šourat vpřed jako součást tlupy nemrtvých, dokud ho v postprodukci nesežehl drak.

Ale poslední dobou jako by se i tyto nepříliš oslnivé příležitosti vyčerpaly.

Art zvedl telefon. Nehodlal nechat svou kariéru zahynout bez boje. Vytočil číslo agenta.

„Shelbourneova talentová agentura,“ zatrylkovala Jasparova asistentka.

„Dobrý den,“ řekl Art. „Tady doktor pana Shelbournea. Volám kvůli výsledkům jeho nedávných vyšetření. Můžete mě k němu přepojit?“

„O žádných vyšetřeních se nezmínil,“ opáčila asistentka a její váhavý tón hraničil téměř s podezřením. „Můžete mi dát své číslo, aby vám zavolal zpátky?“

„Bohužel je to dost naléhavé a velmi... choulostivé,“ naléhal Art. „A já mám na sále připraveného pacienta na mimořádně složitou faloplastiku.“ Naštěstí se Art v průběhu let objevil v několika epizodách seriálů *Casualty* a *Holby City*, během nichž ho vyšetřovala spousta arogantních a panovačných doktorů, takže mu ta role přišla přirozená. Měl by si ji přidat do životopisu.

„Dobře, přepojím vás, doktore...“

„Clooney,“ vyslovil Art první jméno, které ho napadlo.

Ve sluchátku zavládlo ticho a pak uslyšel Jaspara: „Doktore Clooney?“

„Ahoj, Jaspare. Tady Art,“ odpověděl.

„Proboha,“ zvolal jeho agent. „Proč ta finta? A nic lepšího než *Clooney* tě nenapadlo?“

„Promiň, chlapče. To víš, v poslední době je docela složité tě zastihnout.“

Jaspar si povzdechl, což nebylo slibné znamení. „Obávám se, že poslední dobou se práce pro tebe zrovna nehrne, kamaráde. Ale je ti“ – nastala pauza a Art si dokázal představit, že Jaspar nahlíží do Artova poněkud zaprášeného životopisu – „pětasedmdesát. Měl by sis už konečně odpočinout! Naučit se hrát golf! Trávit víc času s vnoučaty!“

Art se se svými vnoučaty nikdy nesetkal, jenže teď byla sotva vhodná chvíle na drásání staré rány.

„Ale já ještě nechci jít do důchodu, Jaspare,“ namítl. „Jsem pořád plný života.“ *A konto mám skoro prázdné*, mohl dodat. „A pětasedmdesát není přece zas tak hrozný věk. Prezident Spojených států je starší než já. Královna, dej jí Pánbůh lehké odpočinutí, pracovala až do své smrti v šestadevadesáti letech. Rolling Stones jsou v mém věku a pořád plní stadiony.“

„Vsadím se, že mají obrovské pojistky,“ podotkl Jaspar poněkud od věci.

„Nemáš pro mě náhodou něco?“ Art se snažil, aby to neznělo, jako že škemrá. Což přesně dělal.

„Vydrž.“ Jaspar si znovu dlouze povzdechl, ale aspoň to tentokrát proložil zvukem šustícího papíru.

„Ne. Jediné, co mě napadá, že by mohlo vyjít, je žádost o účast v televizní talentové soutěži. Jmenuje se to *Já a můj pes*. Zjišťovali, jestli někteří z talentů, které zastupujeme, nemají stejně talentované psy a nedokázali by dát dohromady nějaké vystoupení. Nepředpokládám, že bys...?“

„Ne,“ řekl Art. „Bohužel ne.“

„Škoda. Ve hře je peněžní odměna sto tisíc liber. A samozřejmě taky zviditelnění. Obávám se, že to je pro tuto chvíli všechno,“ řekl Jaspar tónem, který, jak si byl Art dobře

vědom, znamenal „Tak a končíme“. „Ale určitě ti zavolám, jakmile najdu něco vhodného.“

Což, jak Art věděl, bylo velmi nepravděpodobné.

„Jistě,“ řekl. „Díky, Jaspere. Tak zatím ahoj.“

Art zavěsil a zamířil do kredence pro záchrannou láhev whisky, jenže pak si vzpomněl, že ji vypil v záchvatu zoufalství během další dlouhé neklidné noci, kdy šmíroval Kerry na Facebooku. Oblékl si kabát a zamířil do obchodu s lihovinami.

Když zabočil na King Street, spatřil poměrně roztomile působící starou dámu s bílými vlasy v rozčuchaném drdolu a drobnou postavou vysloužilé baletky, která nesla nesmyslně velkou bílou tabuli. Neustále si ji přehazovala z jedné ruky do druhé a jen tak tak že nevrazila do kolemjdoucích.

Art se systematicky snažil pomáhat lidem, kteří jsou na tom hůř než on. Bylo to správné a on se díky tomu cítil jako dobrý člověk. Problém byl v tom, že poslední dobou bylo stále těžší najít ještě většího ztroskotance, než byl on sám. Ale tady, přímo před sebou, měl dámu, která byla skoro stejně stará jako on a podstatně menší.

„Můžu vám s tím pomoci?“ zeptal se svým nejgalantnějším tónem.

„Vypadám snad, že to sama nezvládnou?“ opáčila nevlídně.

„Vlastně ano,“ řekl.

„Myslíte si, že jsem neschopná, protože jsem stará? Nebo proto, že jsem žena?“ upřela na něj ocelový pohled.

Art okamžik uvažoval, jestli to raději nevzdat a nenechat tuhle nevrlou starou rašpli jejímu osudu. Jenže když už se rozhoupal, že si vyslouží nějaké karmické body za zásluhu, chtěl celou věc dotáhnout do konce.

„Vůbec si nemyslím, že jste neschopná,“ namítl. „Jenom jste prostě mnohem menší než ta tabule. Pomůžu vám ji odnést domů, jestli chcete.“

„Abyste zjistil, kde bydlím?“ zamračila se na něj, jako by byl nějaký zločinec. Což nebyl. Alespoň ne tak docela. „Máte mě za blázna? Každopádně, kdybych chtěla pomoc,

nežádala bych o ni někoho tak...“ Odmlčela se, obhlédla si ho od hlavy k patě, načež dodala „zanedbaného“.

Zanedbaný?!?

„Hele, já se vám jen snažím pomoci,“ ohradil se Art. „Je to na vás evidentně příliš velké, abyste to nesla sama.“ Popadl konec tabule, který se jí mezitím svezl až na chodník.

„OKAMŽITĚ DEJTE TY PRACKY PRYČ Z MÉHO MAJETKU!“ zařvala žena tak, že se všichni chodci v okruhu deseti metrů zastavili a upřeně se na něj zadívali.

„Boj! Boj! Boj!“ zakřičeli dva výrostci na kolech, načež se v záchvatu smíchu zhroutili na řídítka a odjeli.

„Táhněte mi z cesty, než zavolám policii,“ zahrozila žena.

„Jistě, má paní.“ Art se hluboce uklonil, což si nacvičil, když ho obsadili do role náhodného mlčícího dvořana v jedné epizodě *Černé zmije*. Pak pozpátku ustoupil z chodníku, načež ho málem sejmul nadávající muž na mopedu s taškou Deliveroo připevněnou na zádech, takže připomínal neuvěřitelně rychle se pohybující želvu.

Sledoval, jak žena odchází pryč a chodci se jí rychle klidí z cesty, jak se každé tři čtyři metry zastavuje, aby odložila tabuli a pak ji zase uchopila v trochu jiné poloze.

Kdyby byl Art jen o trochu méně laskavý, přál by jí, aby si ten krám upustila na nohu.

Daphne

Daphne postavila novou bílou tabuli několik metrů před svou postel. Ráno po probuzení ji uvidí jako první a bude se moct soustředit. Sundala víčko z tlustého černého fixu, který si koupila, zvedla ho k nosu a vdechovala vůni odhodlání, potenciálu, budoucnosti.

NAJÍT SI PŘÁTELE, psala a skřípot hrotu na tabuli v ní vyvolal lehký záchvěv očekávání. Už jí v životě chyběly

výzvy a tohle rozhodně výzva byla, jak jí připomněla její drobná rozmiška s tím otravným, vlezlým a povýšeneckým dědkem na King Street. Většinu života nedůvěřovala lidem a předpokládala, že každý musí mít pro svá rozhodnutí nějaký zákeřný motiv. Alespoň u ní tomu tak většinou bylo. Nicméně tušila, že aby si člověk získal přátele, musí nejspíš dát najevo určitou dávku důvěry. Řídit se presumpcí neviny, ne všem hned vyhrožovat, že je nechá zavřít.

VÍC DŮVĚŘOVAT, napsala modře. Pak si vzpomněla, že na svého nedávného dobrodince křičela, a do závorky dopsala NEKŘIČET ANI SE NEMRAČIT. Prohlížela si svá slova, hlavu nakloněnou na stranu, než otevřela zelený fix, přidala hvězdičku za slovo NEMRAČIT a dolů na tabuli pak připsala **pokud tě vážně nevyprovokují*.

Takže kde najde ty cizí lidi, kterým musí důvěřovat a na které nesmí křičet ani se mračit?

DOBROVOLNICTVÍ? napsala červeně. Jenže podstatou přece bylo seznámit se s lidmi, s nimiž má alespoň trochu společného. Byla až příliš sobecká na to, aby trávila čas pomocí potřebným, a z principu neměla ráda nikoho, kdo to dělal. Vzala houbu na bílou tabuli a slovo smazala.

NAJÍT SI HOBBY? napsala místo něj. Ale jaké? Jediné koníčky, které v minulosti měla, nepatřily k těm, díky nimž si člověk získává přátele. Spíš naopak.

VSTOUPIT DO KLUBU? doplnila seznam a pak si odfrkla, protože si vybavila citát Groucho Marx: „Nechci patřit do žádného klubu, který by mě přijal za člena.“ Copak to nebyla pravda?

POUŽÍVAT INTERNET? psala s rozmachem, než na nové fixy znovu nasadila krytky a srovnala je pod tabulí. Poodešla o pár kroků dozadu a zadívala se na své krásně barevně odlišené dílo.

„Používat internet,“ přečetla nahlas. Tímhle by se dalo přece začít hned teď, ne?

Daphne byla velkou fanynkou internetu. Dnešní mladí lidé ani netušili, jaké mají štěstí, že mají všechny informace na dosah ruky. V počátcích své kariéry měla za úkol informace shromažďovat. Celé *dny* prohledávala mikrofiše v místní knihovně, sledovala možné stopy, otravovala informátory a flirtovala s policisty. Teď by většinu potřebných informací našla přímo na internetu. Stačilo jen vědět, kde hledat. A to ona vždycky věděla. Celosvětová síť jí jistě dokáže najít jednoho nebo dva přátele.

Přešla ke svému obrovskému čtvercovému partnerskému stolu s deskou potaženou kůží. Šlo o ironii osudu, protože neměla partnera, který by seděl na protější straně. Odklopila notebook, na němž se objevila poslední webová stránka, kterou navštívila: OurNeighbours.com. Přesunula kurzor nahoru do vyhledávacího řádku a napsala: *najít si přátele*.

Téměř okamžitě se jí na obrazovce objevila spousta příspěvků obsahujících tučně zvýrazněná slova „najít“ a „přátele“. Rolovala stránkou dolů, dokud se její pohled nezastavil na slovech JE VÁM PŘES SEDMDESÁT? Ve skutečnosti, ačkoli se tak vůbec necítila, jí teď právě tolik bylo. CHTĚLI BYSTE SI NAJÍT NOVÉ PŘÁTELE? Když spatřila tu otázku takhle černou na bílé, nebyla si Daphne stále ještě úplně jistá, jestli ano, ale rozhodla se, že to alespoň zkusí, a tak četla dál.

CO TAKHLE VSTOUPIT DO KLUBU SENIORŮ V MANDELSKÉM KOMUNITNÍM CENTRU? ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE LYDII NA 07980 344562, přečetla si. Pohlédla zpátky na tabuli a uviděla slova VSTOUPIT DO KLUBU? Několik minut zírala na poznámku a bubnovala prsty na stůl. Možná by měla zkusit tenhle společenský klub. Mandelské komunitní centrum bylo hned za rohem: příkrčená, zchátralá budova připomínající vřed, zasazená mezi hezčí viktoriánské domy mezi King Street a dálnicí A4.

Mohla by tam aspoň jednou zajít, a pokud to bude přílišné, jak předpokládala, víckrát už to absolvovat nemusí.

Daphne se podívala na telefon, který trůnil, zapojený do zdi, na stolku ve stylu art deco nedaleko vchodových dveří. Kromě obchodníků *nikomu* nevolala už víc než deset let a při pouhé představě, že by měla telefonovat někomu úplně cizímu a snažit se působit jako společenský, vstřícný člověk, kterého by ta osoba chtěla mít ve svém klubu, se Daphne zvedl žaludek. Bude to ponižující.

Ne, lepší bude nějaká odosobněná komunikace. Pak by to mohla zvládnout jednoduše a věcně. Jenže její telefon neuměl posílat textové zprávy. Nechtěla padnout hned na první překážce. Ne ve svém věku – mohla by si zlomit krček.

Samozřejmě mobil vlastnila, už v dávných dobách. Nejmodernější BlackBerry, jímž mohla nejen posílat textové zprávy, ale i e-maily! Ale když se sem 26. dubna 2008 přestěhovala, musela se ho zbavit. Zastavila dodávku se zachráněnými zbytky svého předchozího života a hodila milované BlackBerry do temných, studených hlubin Temže.

Nový už si nepořídila. Koneckonců už samotný název mluvil za vše: *mobil*. Když člověk nikam nechodí a s nikým nemluví, k čemu mobil?

Na druhou stranu, přece má narozeniny. A ne jen tak ledajaké – VELKÉ narozeniny. Takže si zítra koupí opožděný dárek: zbrusu nový mobilní telefon. A pak vstoupí do společenského klubu.

Muž v obchodě s mobilními telefony vlastně ani nebyl muž. Byl to do značné míry ještě kluk. Dokonce měl akné včetně jednoho bečara plného žlutého hnisu, který si přímo říkal o to, aby ho někdo vymačkal. Daphne nejdříve napadlo, že mu nabídne pomoc, ale pak usoudila, že by to mohlo být přes čáru. Bylo by unáhlené, kdyby od lehkého společenského

kontaktu přešla hned k odstraňování nevzhledných kožních útvarů druhých lidí. *Po malých krůčcích, Daphne.*

Muž-dítě k ní vzhlédl, když se postavila k jeho stolu. *Ušklíbl se? Měla podezření, že ano.*

„Chtěla bych si koupit mobilní telefon,“ řekla Daphne. „A věřím, že jsem ve správném podniku.“

„Rozhodně,“ přitakal chlapec. Zcela určitě se šklebil. „Jaký telefon byste chtěla?“

Tahle otázka ji poněkud zaskočila. Ale odmítla dát před tímhle dítětem najevo naprostou neznalost, a tak rychle přelétla pohledem vystavené telefony kolem sebe. Neviděla nic, co by se alespoň vzdáleně podobalo jejímu starému BlackBerry. Dnes se podle všeho nosilo všechno jenom od Applu. Borůvky, jablka... Proč se veškerá technika jmenovala podle surovin na obrácený koláč?

„Chtěla bych ten červený,“ ukázala na tenký telefon s moderním vzhledem na stojanu. Červená se jí vždycky líbila. Byla jí blízká.

„To je iPhone čtrnáct Plus se dvěma fotoaparáty, identifikací obličejů a pěti sty dvanácti gigabajty paměti,“ vysvětloval. „Nejsem si jistý, jestli potřebujete tak velkou kapacitu. K čemu ho chcete používat?“

To byla nesmírně drzá otázka. Bylo jen a jen její věcí, jak bude svůj nový telefon používat. Naštěstí si vzpomněla na slova, která si den předtím napsala na tabuli – NEMRAČIT SE – a přeladila obličej do jakéhosi dobráckého úsměvu. Soudě podle mírně znepokojeného prodavačova výrazu se jí to tak úplně nepodařilo.

„Je perfektní,“ řekla. „Zabalte mi ho a já zaplatím hotově.“

„Páni! Zpomalte,“ ohradil se a natáhl k ní dlaně, jako by byla skotačivý kůň, který by ho mohl kousnout. Měla silné nutkání přesně to udělat. Ale potřebovala ten telefon.

„Budete muset mít smlouvu,“ pokračoval chlapec, otevřel si okno na svém notebooku a otočil ho tak, aby na něj viděla.

„Potřebuju jméno, adresu, bankovní údaje, datum narození, prověření úvěruschopnosti a tak dále a tak dále.“

„Je mi líto, nesmírně, mladý muži, ale právě jsme se seznámili a v žádném případě vám nebudu poskytovat všechny ty dotěrné a citlivé informace. Jedná se o standardní obchodní transakci. Vy mi řeknete, kolik ten telefon stojí, já vám dám peníze, vy mi ho dáte do tašky a já půjdu domů. Kapišto?“ prohlásila a jako bonus přidala malou vsuvku ze seriálu *Sopranovi*.

Chlapec si povzdechl. „Dobře, bude to mobil s kreditem. Dostanu od vás devět set čtyřicet devět liber plus náklady na SIM kartu.“

Daphne se ze všech sil snažila nedat na sobě znát šok, když v duchu počítala, kolik hotovosti si ráno strčila z trezoru do kabelky.

„Víte, jak se ovládá?“ zeptal se chlapec.

„Hele, proč vždycky lidi, když vidí někoho v mém věku, předpokládají, že je s technikou úplně marný?“ namítla. „Je to hrozný stereotyp, nemluvě o tom, že je to hrubé a povýšené.“

„Takže víte, jak to funguje?“ opakoval chlapec.

„Ne,“ řekla Daphne.

O dvě hodiny později dostal prodavač mobilních telefonů migrénu a musel si vzít na zbytek dne volno.

Zato Daphne se stala hrdou majitelkou chytrého telefonu, který uměla ovládat. Poslala svou první textovou zprávu od roku 2008 – někomu jménem Lydia – a byla na nejlepší cestě začít vést společenský život.

Art

Art zpomalil krok, když došel k zelinářství. Přímou na chodníku stály obrovské koše s čerstvým ovocem a zeleninou. Lesklá zelená jablka, trsy banánů, mrkve a pyramida baculatých dýní, připravených na Halloween. Art cítil, že ho svrbí prsty. Bylo by tak snadné natáhnout ruku, vzít jednu z těch pečlivě naaranžovaných broskví a vsunout si ji do rukávu. Úplně v dlani cítil tu měkkou, plstnatou slupku.

To byl právě ten problém, že neměl nic na práci. Na něco takového nebyl připravený. Sevřel a rozevřel pěsti a pak je vrazil hluboko do kapes kabátu, kde nemohly napáchat žádnou škodu.

Znovu v duchu proklínal svého agenta. Spolu s celým filmovým a televizním průmyslem. Jak to, že když čtvrtině britské populace je přes šedesát, rolí v tomhle věku je takové mizivé procento?

Jako by producenti, režiséři a scenáristé byli odhodláni odstranit ze svých nablýskaných, vymyšlených světů vrásky. Pokud ovšem nebyly nezbytné pro posunutí děje, dokreslení příběhu nebo ztvárnění menšího, dvojrozměrného padoucha.

Art šel dál, zíral na chodník a zvedl oči, až když už měl za sebou řadu obchodů vedle místního komunitního centra. Zastavil se u venkovní vývěsky.

Přímou uprostřed nejrůznějších oznámení a reklam byl tučným černým písmem vyveden plakát s otázkou: JE VÁM PŘES SEDMDESÁT?

To jemu skutečně bylo.

Zdálo se, že alespoň někdo chce přilákat člověka jeho věku. Předpokládal, že prodávají pohřební balíčky nebo místa v domovech důchodců.

Četl dál.

CHTĚLI BYSTE SI NAJÍT NOVÉ PŘÁTELE?
CO TAKHLE VSTOUPIT DO KLUBU SENIORŮ
V MANDELSKÉM KOMUNITNÍM CENTRU?
ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE LYDII NA 07980 344562.

Možná by měl do tohoto klubu vstoupit. Třeba by zadarmo dostal jídlo a pití! A možná i dort. A kdyby mohl strávit několik hodin ve vyhřátém komunitním centru, ušetřil by na účtech za topení. Blížil se listopad a jeho dům byl promrzlý.

Art vytáhl telefon a vyfotil si oznámení, aby mohl zavolat té Lydii. Bylo by dobré se nějak zaměstnat. Zabavit své zrádné ruce a mít méně nebezpečného času. Přemluví Williama, aby šel s ním kvůli morální podpoře a aby nevypadal úplně bez přátel.

Přesvědčování Williama bylo náročnější, než Art předpokládal. Nakonec musel zahrát na citlivou strunu a převyprávět mu celý ponižující rozhovor s Jasparem a pak snášet výbuchy smíchu svého nejstaršího přítele, když opakoval „doktor Clooney“ a „faloplastika“.

Teď, o dva dny později, stáli naproti komunitnímu centru připraveni zúčastnit se ustavující schůzky společenského klubu. Celé odpoledne stráví s podobně smýšlejícími lidmi a budou dělat... co vlastně? Něco zajímavého, tím si byl naprosto jistý.

Art se chystal přeběhnout svižně silnici, rozjařený jako malé dítě svírající balonek s heliem, když vtom uviděl něco – někoho, kdo mu úplně zkazil náladu.

William se pokusil vykročit vpřed, ale Art před něj vrazil ztuhlou paží.

„Počkej!“ řekl. „Nakonec to možná není až tak dobrý nápad.“

„O čem to mluvíš?“ nechápal William. „To ty jsi přece chtěl jít! A teď jsme tady. Tak pojďme.“

„To je ona,“ ukázal Art na ženu, která otevírala dveře do haly. „Nevstoupím do klubu, kde je ona členkou. Je nebezpečná.“

„Nebezpečná?“ William natáhl krk, aby si prohlédl ženu naproti nim. „Nebud' směšný. Není o moc mladší než my. A je drobná. Vlastně vypadá docela roztomile. I když to trochu přehání s oblečením.“

William vstoupil z chodníku do silnice, ale Art ho vzápětí znovu strhl zpátky.

„To si jenom myslíš,“ naléhal. „Ale ona je drsná. Nejspíš i zlá. Při hádce kvůli bílé tabuli mě strašně urážela.“

„Kde jsi byl? V nějaké třídě?“ zeptal se William.

„Ne! Jen jsem šel po King Street, když jsem uviděl někoho, kdo potřeboval pomoc. Víš, jak rád pomáhám?“ vysvětloval Art. William jen protočil oči, což bylo upřímně řečeno poněkud nesolidární.

„Každopádně když jsem se nabídl, že jí tu tabuli odnesu, byla strašně sprostá. A nevděčná. Dokonce mi vyhrožovala, že mě nechá zavřít,“ dodal Art a při té vzpomínce celý ztuhl rozhořčením. „A prohlásila o mně, že jsem zanedbaný.“

William si odfrkl a významně se zadíval na sako, které měl Art na sobě. V podpaží zela velká díra a na klopě se skvěla nezníčitelná skvrna od omáčky.

„Nebud' takový fňukal, Arte,“ pronesl smířlivě. „To vypadá jenom na omyl a nedorozumění. Jsem si jistý, že až tě uvidí, hned se ti omluví. Pojďme. Slíbils mi dort.“

„Dobře,“ souhlasil zdráhavě Art. „Ale jestli nebude dort, tak odejdeme.“

Lydia

Když se Lydia ucházela na místní radnici o pozici vedoucí nového společenského klubu seniorů na tři odpoledne v týdnu, představovala si, že bude obklopena skupinou vlíd-ných, vděčných a nadšených staříků. Budou si podupávat do rytmu starých skladeb Beatles a naučí ji tančit twist. Zlehka si zasoutěží u binga a společně budou trávit hodiny nad obřími puzzlíky.

Když se však rozhlížela po nesourodé skupince seniorů, nějak se jí nedařilo je do svých šťastných představ vměstnat.

„Je mi opravdu líto, ale jsem si celkem jistá, že psi do budovy nesmějí,“ oslovila ženu, která se jí představila jako Pauline, ředitelka školy na odpočinku.

„Jste si *celkem jistá*,“ odsekla Pauline a zamračila se na ni, jako by byla školačka, kterou přistihli s cigaretou za přístřeškem na kola. „To ale není dost přesvědčivé, že ne? Tak mi ukažte, kde konkrétně se v provozním řádu centra píše *Zákaz vstupu se psy*, a do té doby tu zůstane.“

Pauline se obrátila zády ke koktající Lydii, přešla ke stolku, posadila se a vodítko psa přivázala k noze své židle.

Lydia strávila víkend četbou knihy *7 návyků vysoce efektivních lidí*, aby se připravila na novou práci, ale stejně si připadala úplně mimo a ani trochu efektivní. Díky bohu, že byla Britka a mohla se, když šlo trochu do tuhého, uchýlit k tradici přípravy čaje. To byl efektivní zvyk, který si řádně osvojila. Lydia nalila čaj každému ze šesti zakládajících členů klubu, přidala mléko a cukr podle přání a nahlížela přitom do jmenného seznamu.

Kromě Pauline tam byl Art – údajně herec, i když si ho vůbec odnikud nevybavovala – a jeho přítel William, vysloužilý bulvární fotograf. Pak Ruby, která dorazila s obrovskou taškou vlny a pletářskými jehlicemi, jimiž kolem sebe